

SEMINARO PLANAS

- I. Aplinkos ministerija: PADKM ES reguliavimas (~ 30 min.)**
- II. Muitinės formalumai importuojant PADKM prekes (~ 30min.)**
- III. Aplinkos apsaugos agentūros pristatymas dėl įgaliotojo deklaranto statuso prašymo pateikimo/demonstracija + DUK (~ 60 min.)**

Pasienio anglies dioksido korekcinis mechanizmas (PADKM)

EK teisinis reguliavimas

Kontekstas

Europos Žaliasis kursas

- ✓ ES klimato neutralumo tikslas iki **2050m.**
- ✓ **2030 m.** tikslas – sumažinti ŠESD **55%**

Socialiai teisingas perėjimas
Konkurencingas perėjimas
Ekologiškas perėjimas

2021 m. liepos mėn. pradėtas rengti ir
iki 2023 m. spalio mėn. priimtas
teisės aktų paketas

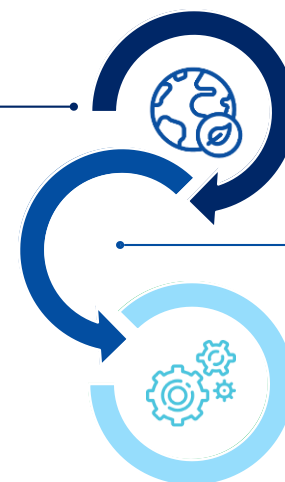

Kas yra PADKM?

Taikant anglies dvideginio taršos mokesčius importuojamiems į Europos Sąjungą produktams, siekiama užtikrinti, kad į Europos rinką patenkantys gaminiai atitiktų tuos pačius griežtus aplinkosaugos standartus, kaip ir Europos Sąjungoje gaminami produktai.

ŠESD nutekėjimo
prevencija

ES ATLPS papildymas ir
stiprinimas

ŠESD mažinimas visame
pasulyje ir ES neutralumo
klimato kaitos atžvilgiu
užtikrinimas iki 2050 m.

Teisės aktai reglamentuojantys PADKM

ES teisės aktai:

Priimti:

- **2023 m. gegužės 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2023/956, kuriuo nustatomas pasienio anglies dioksido korekcinis mechanizmas;**
- 2023 m. rugpjūčio 17 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2023/1773, kuriuo nustatomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2023/956 taikymo taisyklės, pagal kurias pereinamuoju laikotarpiu vykdoma pareiga teikti pasienio anglies dioksido korekcinio mechanizmo ataskaitas;
- 2024 m. gruodžio 18 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2024/3210, kuriuo nustatomos su PADKM registru susijusios Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2023/956 taikymo taisyklės.

Suderinti:

- **Komisijos įgyvendinimo reglamentas, kuriuo nustatomos su įgaliotojo PADKM deklaranto statusą reglamentuojančiomis sąlygomis ir procedūromis susijusios Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2023/956 taikymo taisyklės (2025 m. kovo 28 d.)**

LT teisės aktai:

- 2023 m. lapkričio 8 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas Nr. 855 (Dėl 2023 m. gegužės 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2023/956 įgyvendinimo)
- 2025 m. vasario 18 d. Lietuvos Respublikos Aplinkos ministro įsakymas Nr. D1-20 (Dėl pasienio anglies dioksido korekcinio mechanizmo įgyvendinimo pereinamuoju laikotarpiu taisyklių, pagal kurias vykdoma pareiga teikti ataskaitas, patvirtinimo)

Funkcijos įgyvendinant PADKM

Deklarantai:

- Teikia PADKM metines deklaracija/ketvirtines ataskaitas
  - Atsiskaito sertifikatais

Aplinkos apsaugos agentūra

Nacionalinė kompetetinga institucija

- Įgaliotojo deklaranto statuso suteikimas
- Ketvirtinių ataskaitų patikra
- Metinių deklaracijų patikra
- Konsultacijų centras

LR muitinė

- Tikrina ar importuotojas turi įgaliotojo deklaranto statusą
- Teikia importo duomenis EK
- Stabdo importą be įgaliotojo deklaranto statuso

Nacionalinis akreditacijos biuras

- Vykdo PADKM tikrintojų akreditaciją pagal (ES) Reglamento Nr. 2023/956 18 straipsnį

Europos Komisija

- Administruoja PADKM registrą
- Įgyvendinamųjų teisės aktų priėmimas
- Teikia informaciją apie pareigas nevykdančius importuotojus NKI
- Nustato PADKM sertifikatų kainą
- Vertina ir tobulina mechanizmo veikimą

PADKM taikymas

CEMENTAS

PLIENAS&GELEŽIS

ALIUMINIS

TRAŠOS

**ELEKTROS
ENERGIJA**

VANDENILIS

Pereinamasis laikotarpis yra mokymosi etapas visiems:

- ✓ Suprasti atitinkamus vaidmenis ir užduotis
- ✓ Informacijos rinkimas
- ✓ Sudaryti palankesnes sąlygas sklandžiam mechanizmo diegimui po 2025 m.

- ✓ Importuotojai, norintys importuoti į ES prekes, nurodytas PADKM Reglamente, privalės deklaruoti jų gamybos metu išmestą ŠESD kiekį ir už jį atsiskaityti atitinkamu kiekiu PADKM sertifikatu.

- ✓ Visos prekės, kurioms taikomos PADKM Reglamento nuostatos ir prekių KN kodai yra nurodyti PADKM Reglamento I priede.

	Pereinamasis laikotarpis 2023 m. spalio 1 d. – 2025 m. gruodžio 31 d.	Pilno įgyvendinimo laikotarpis 2026 m. sausio 1 d.
Duomenų teikimas	Ketvirtinės ataskaitos	Metinės deklaracijos
Įgaliotojo deklaranto statusas	Nereikalingas	Privaloma
ŠESD verifikacija	Nereikalingas	Privaloma
Sertifikavimas	Netaikoma	Taikoma

Ataskaitų teikimo pareiga pereinamuoju laikotarpiu

2023 m. spalio – 2025 m. gruodis

Ataskaitoje teikiama informacija:

- ✓ Bendras importuotų prekių kiekis per kiekvieną kalendorinių metų ketvirtį
- ✓ Bendras importuotų prekių ŠESD (tiesioginis ir netiesioginis)
- ✓ CO2 kainą, kuri taikoma apmokestinant gaminamas prekes kilmės šalyje.

Ataskaitos teikiamos kas ketvirtį

GAIRĖS IR METODINĖ
MEDŽIAGA

2023 m. seminaras

PILNO ĮGYVENDINIMO LAIKOTARPIS

2026 m. sausio 1 d.

METINĖS DEKLARACIJOS

Kasmet ne vėliau kaip gegužės 31 d. ir pirmą kartą – 2027 m. už 2026 metus kiekvienas įgaliotasis PADKM deklarantas, pateikia PADKM deklaraciją už praėjusius kalendorinius metus:

- bendras praėjusiais kalendoriniais metais importuotų kiekvienos rūšies prekių kiekis,
- prekėms būdingas išmetamas ŠESD kiekis
- bendras PADKM sertifikatų, kurių turės būti atsisakyta kiekis
- akredituotų tikrintojų išduotų tikrinimo ataskaitų kopijos
- deklaruojamam būdingajam išmetamam ŠESD kiekiui prekių kilmės šalyje pritaikyta anglies dioksido kaina, kuri buvo faktiškai sumokėta

AKREDITACIJA

- Emisijos turės būti patikrintos akredituoto tikrintojo.
- Komisija ir nacionalinės kompetentingos institucijos (NKI) peržiūrės PADKM deklaracijas ir stebės, kad emisijos būtų tinkamai patikrintos.
- Tikrintojų akreditacija turėtų prasidėti 2026 m., patikros įrenginiuose – 2027 m. pradžioje, o pirmosios PADKM deklaracijos turės būti pateiktos iki 2027 m. gegužės 31 d.

SERTIFIKATŲ SISTEMA

- 2027 m. už 2026 metus įgaliotasis PADKM deklarantas per PADKM registrą atsisako tokio skaičiaus PADKM sertifikatų, kuris atitinka būdingąjį išmetamą ŠESD kiekį
- Tam, kad galėtų atsisakyti PADKM sertifikatų, įgaliotasis PADKM deklarantas turėtų sukaupti per metus reikalaujamų sertifikatų skaičių, atitinkantį kiekvieno ketvirčio pabaigoje nustatytas ribas – 80% taisyklė
- PADKM sertifikatai galios ribotą laiką;
- Įgaliotieji PADKM deklarantams bus leidžiama nustatytais terminais perparduoti dalį sertifikatų.

Įgaliotojo deklaranto statusas

**Nuo 2026 m. sausio 1 d. įgaliotojo PADKM
įgaliotojo deklaranto statusas būtinas
siekiant importuoti Reglamento
(ES) 2023/956 I priede išvardytas prekes.**

**Įgyvendinamasis reglamentas taikomas nuo 2025 m. kovo
28 d.:**

- ✓ Prašymo teikimo taisyklės ir atitinkamo leidimo suteikimo kriterijai bei procedūros
- ✓ Siekiama užtikrinti, kad įgaliotaisiais PADKM deklarantais taptų tik *bona fide* importuotojai
- ✓ Prašymą teikia - valstybėje narėje įsisteigęs importuotojas arba netiesioginis muitinės atstovas.
- ✓ Elektros energijos importuotojai, kuriems taikoma PADKM Reglamento 5 straipsnio 4 dalis, turi būti laikomi įgaliotaisiais PADKM deklarantais, ir jiems prašymo pateikti nereikia.

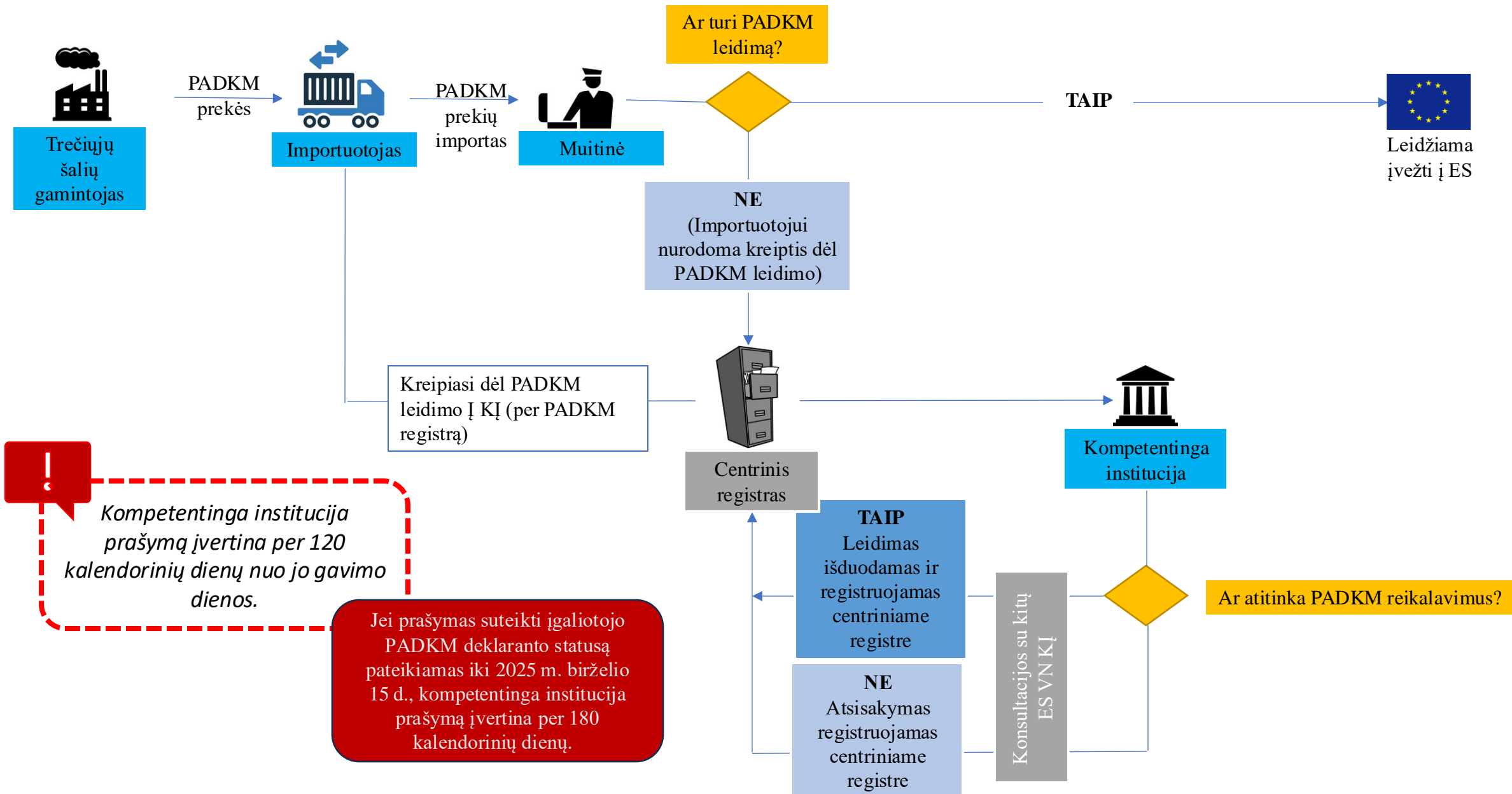

Briuselis, XXX
[...] (2025) XXX draft

KOMISIJOS ĮGYVENDINIMO REGLAMENTAS (ES) .../...

XXX

kuriuo nustatomos su įgaliotojo PADKM deklaranto statusą reglam entuojančiomis sąlygomis ir procedūromis susijusios Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2023/956 taikymo taisyklės

Naujas portalas - trečiųjų šalių įrenginių operatoriams

Tikslas

Supaprastinti duomenų gavimą iš įrenginių operatorių, esančių už ES ribų, procesą, kad jie galėtų įkelti savo įrenginių ir išmetamųjų teršalų duomenis ir jais dalytis su ataskaitas teikiančiais deklarantais.

Kada?

Įrenginių operatorių registracija prasidėjo 2025 m. sausio mėn.

Svarbu

Kad ši funkcija veiktų, deklarantai turi pasidalyti savo EORI numeriu su tiekėju.

1. |

[renginiai] Parametrai Emisijos Mokėtina anglies dioksido kaina Papildoma inform

Gamybos šalis *

AR - Argentina

Įmonės valdančios įrenginį (gamybos vietą) pavadinimas

Įmonės valdančios įrenginį (gamybos vietą) pavadinimas

leškoti veiklos vykdytojų trečiųjų šalių gamintojų registre leškoti "Mano veiklos vykdytojų"

Veiklos vykdytojo ID * 25 Veiklos vykdytojo įmonės pavadinimas * 70

Omnibus – supaprastinimo paketas

📅 2025 m. vasario 26 d.

Tikslas: supaprastinti tvarumo taisyklės, mažinti administracinę naštą įmonėms ir skatinti investicijas

Pagrindiniai siekiai

- ✓ 25% mažesnė ataskaitų teikimo našta įmonėms
- ✓ 35% mažesnė našta smulkioms ir vidutinėms įmonėms
- ✓ Konkurencingumo didinimas, išlaikant Žaliojo kurso tikslus

Kokius teisės aktus siūloma keisti?

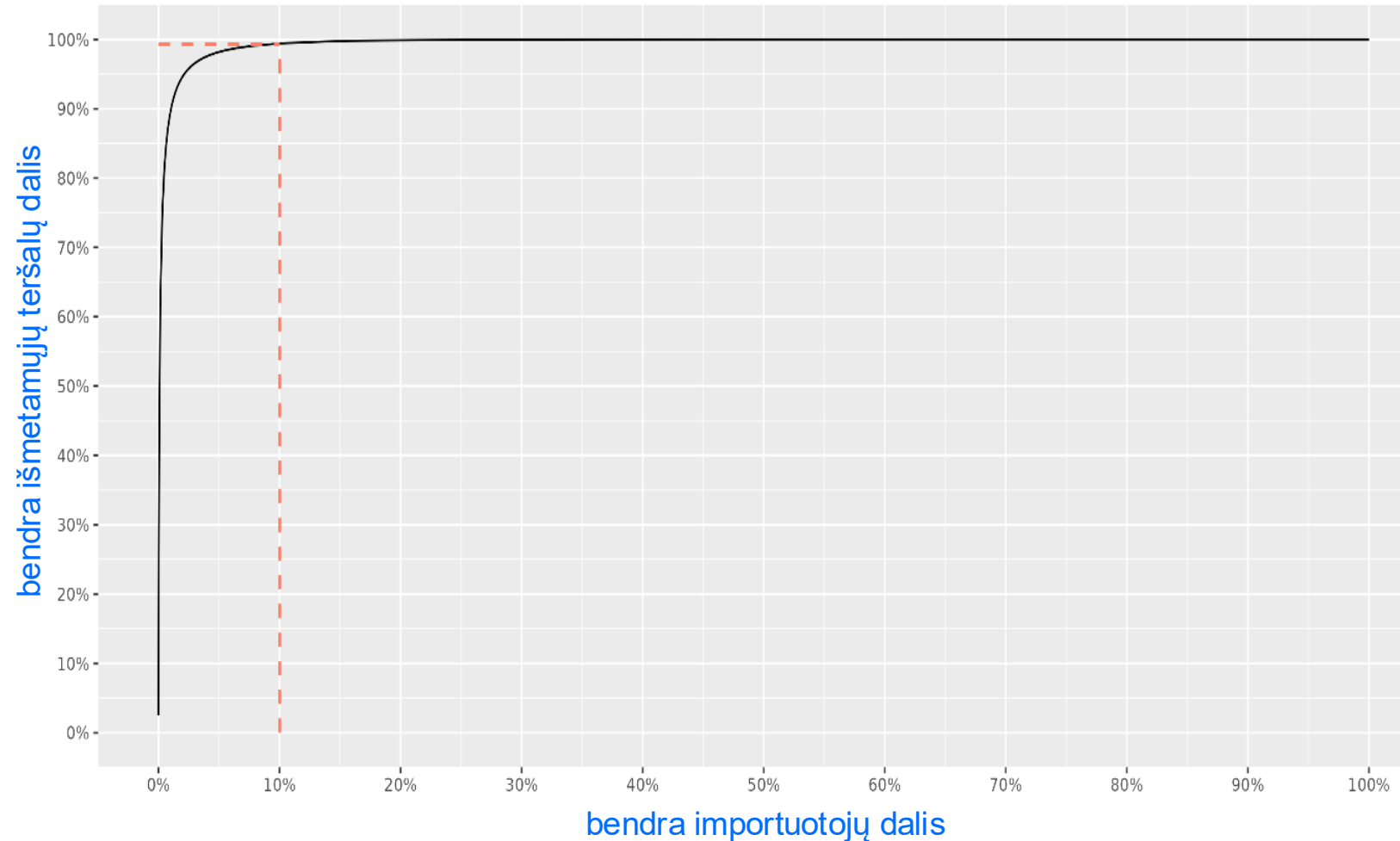
- 🚩 **CSRD** – Įmonių tvarumo ataskaitų direktyva
- 🚩 **CSDDD** – Tvaraus įmonių valdymo direktyva
- 🚩 **ES taksonomija** – Tvarios veiklos klasifikacija
- 🚩 **CBAM** – Pasienio anglies dioksido korekcinis mechanizmas

Pereinamojo laikotarpio vertinimas

- **80 % CBAM importuotojų sudaro tik 0,1 % visų importuotų emisijų.**
- **10 % importuotojų atsakingi už daugiau nei 99 % emisijų.**
- Mažų importuotojų vidutinė importo vertė – **apie 1 600 EUR per metus.**
- **Administracinės išlaidos** mažiems importuotojams: **5 440–6 900 EUR per metus**, t. y. neproporcingai didelės.

Importuotojų ir išmetamųjų teršalų pasiskirstymas

De minimis riba – 50 tonų per metus

Kas keičiasi?

Vietoje 150Eur *de minimis* ribos siūloma **masės riba**.

Nauja siūloma riba:

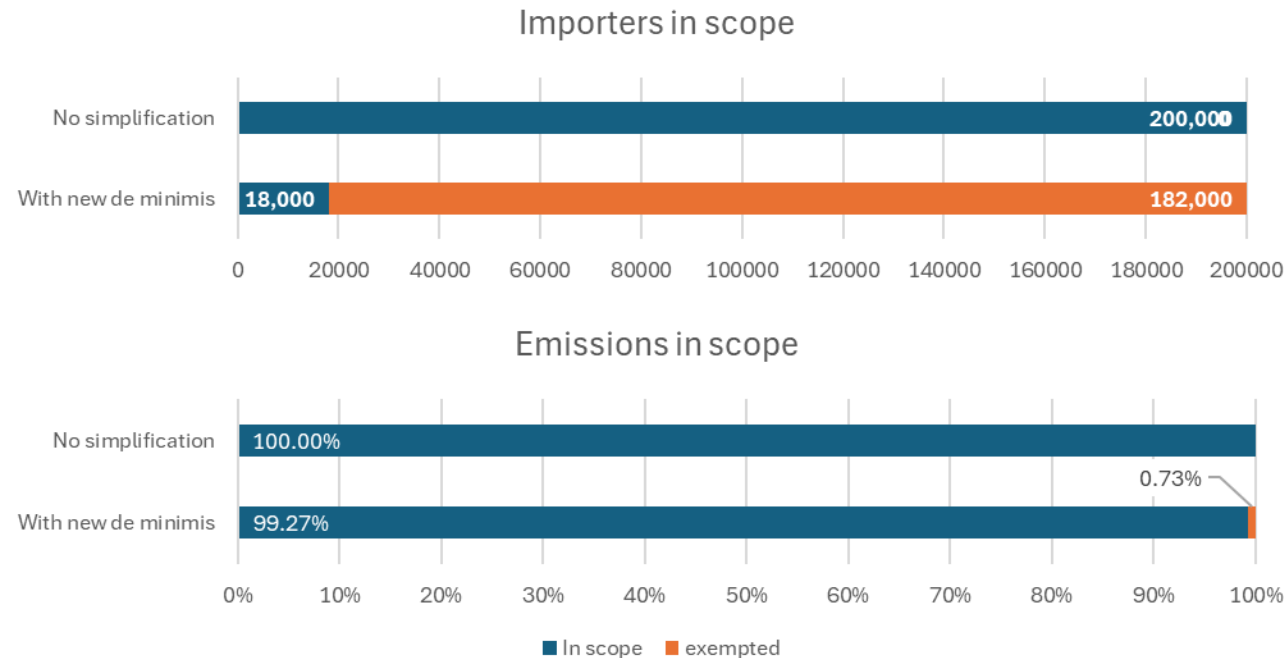
50 tonų per importuotoją, per metus

Užtikrinama, kad **99% emisijų** liks PADKM taikymo srityje

90% importuotojų nebedalyvaus sistemoje

Papildomos priemonės:

⚠ manipuliavimo rizika → „EORI skaidymas“ → stiprinama stebėseną

Išimties vandenilio ir elektros sektoriams

⚡ **Elektros sektorius:** dideli importo kiekiai, bet mažai importuotojų.

💧 **Vandenilio sektorius:** vos 64 importuotojai ES-27, atsakingi už 92 % sektoriaus emisijų.

De minimis – taikymas, stebėseną ir vykdymo užtikrinimas

Mažieji PADKM importuotojai:

- Deklaruodami muitinėje, patys identifikuojasi kaip mažieji PADKM importuotojai.
- **Atleidžiami nuo visų su PADKM susijusių įsipareigojimų, kol nesiekia nustatytos ribos.**

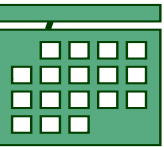
Komisijos tarnybos (1 straipsnio 20, 13, 19, 21 dalys):

- Renka duomenis apie kiekvieną importo deklaraciją visoje ES-27.
- Seką importuojamus kiekius pagal importuotoją.

Jei nustatomas neatitikimas, informuoja NKI, kad imtūsi veiksmų, įskaitant:

- Importuotojo informavimą,
- Atitinkamų baudų skyrimą,
- Draudimą importuoti PADKM prekes iki metų pabaigos arba kol gaunamas pilnas leidimas.

Komisija rekomenduoja importuotojams, kurie tikisi viršyti naujai siūlomą 50 tonų de minimis ribą, kuo greičiau teikti prašymus. Tuo tarpu importuotojai, kurie neplanuoja viršyti šios ribos, rekomenduojama pradėti teikti paraišką rudens pradžioje.

Deklaracijų teikimas

PADKM atstovo įvedimas

Problema:

- Trūksta techninių žinių teisingam PADKM deklaracijos pateikimui.

Siūlomi sprendimai:

✓ Deklarantai galės deleguoti pareigas trečiosioms šalims (pvz., konsultantams, aplinkosaugos ekspertams). Atstovas gaus prieigą prie PADKM registro, tačiau deklaranto teisinė atsakomybė išliks.

Emisijų tikrinimas

Problema: perteklinis emisijų tikrinimas

PADKM deklarantai privalės kasmet pateikti deklaraciją apie emisijas.

Emisijų skaičiavimui galima naudoti:

- **Numatytas vertes (default values), kurias pateikia Europos Komisija.**
- **Faktines vertes, kurias apskaičiuoja trečiųjų šalių veiklos vykdytojai.**

Šiuo metu PADKM reikalauja tikrinti visas emisijas, net jei jos grindžiamos Komisijos pateiktomis numatytomis vertėmis.

✓ Siūlomas sprendimas: atsisakyti numatytų verčių tikrinimo

Numatytųjų reikšmių taikymas

Problema:

Pagal 7(7)(a) straipsnį numatyta, jog Komisija turi nustatyti įgyvendinimo aktus, kurie nustatytų sąlygas, kurios reikalautų, kad importuotojai pateiktų įrodymus, jog faktinės emisijos negali būti nustatytos, ir Komisija (bei galimai valstybės narės) vertintų šiuos įrodymus.

✓ Pasiūlytas sprendimas:

Panaikinti 7(7)(a) straipsnyje numatytą reikalavimą nustatyti sąlygas, kada faktinės emisijos negali būti pakankamai nustatytos.

Importuotojai galėtų laisvai pasirinkti, ar naudoti faktines emisijas, ar numatytąsias reikšmes.

PADKM registro tobulinimas

Akredituoti tikrintojai

Problema: Šiuo metu PADKM reglamente nenumatyta, kad akredituoti tikrintojai turėtų prieigą prie registro.

- Tikrintojai negalės savarankiškai įkelti patikrintų emisijų duomenų.
- Importuotojai patirs administracinę naštą, nes turės tvarkyti tikrintojų pateiktus dokumentus rankiniu būdu.
- ES institucijoms teks rankiniu būdu tikrinti emisijų ataskaitų autentiškumą, o tai užtruks ilgiau ir didins klaidų tikimybę.

✓ Siūlymas: suteikti akredituotiems tikrintojams prieigą prie PADKM registro

Tikrintojai galėtų tiesiogiai pateikti patvirtintas emisijų ataskaitas į registrą.

Tai užtikrintų:

- ◆ **Didesnį duomenų tikslumą** – būtų išvengta klaidų dėl netinkamai pateiktų dokumentų.
- ◆ **Mažesnę administracinę naštą** – importuotojai nebeturėtų rankiniu būdu pateikti tikrintojų ataskaitų.
- ◆ **Greičiau vykstantį patikrinimą** – ES institucijos galėtų automatiškai gauti ir patikrinti duomenis be papildomo rankinio darbo.

✓ Automatizuoti tikrintojų akreditacijos atnaujinimą

Akredituoti tikrintojai galėtų patys atnaujinti savo akreditacijos informaciją registre.

Finansinių pareigų supaprastinimai

Svarstoma sertifikatų pardavimo pradžios datą atidėti iki

2027 m. vasario 1 d.

Nors sutrumpės laikas, per kurį deklarantai turės įsigyti sertifikatus, apimančius visą jų importą nuo 2026 m. sausio 1 d., jie vis tiek turės du mėnesius sertifikatams įsigyti iki 2027 m. I ketvirčio, kai pirmą kartą bus pradėta taikyti „50 % taisyklė“ (šiuo metu - „80 % taisyklė“), t. y. nuo 2027 m. sausio 1 d. iki 2027 m. kovo 31 d.

Svarstoma keisti **80 proc. taisyklę** į **50 proc. taisyklę**

- Europos Komisija nustatys numatytąsias anglies kainas kiekvienai trečiajai šaliai, remdamasi metiniais duomenimis.
- Deklarantai galės pasirinkti tarp numatytųjų verčių arba realiai sumokėtos anglies kainos pateikimo.

Numatytosios vertės jau sumokėtai **CO²** kainai apskaičiuoti

Terminų pakeitimai

Lankstumo užtikrinimas ir atitiktis ES ATLPS terminams – pratęsti metiniai terminai:

- Metinės PADKM deklaracijos pateikimo terminas – **rugpjūčio 31 d.** ~~gegužės 31 d.~~ (1 straipsnio 4 dalis).

Atitinkami pratęsimai dėl PADKM sertifikatų valdymo:

- Atsisakymas – **rugpjūčio 31 d.** ~~gegužės 31 d.~~ (1 straipsnio 16 dalis)
- Perpirkimas – **rugsėjo 30 d.** ~~birželio 30 d.~~ - (1 straipsnio 17 dalis)
- Panaikinimas – **spalio 1 d.** ~~liepos 1 d.~~ (1 straipsnio 18 dalis)

